

REDACTIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 29.

ABONAMENTUL
pentru Anstro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 1/2 an 10 cor.
pe 1/4 an 5 cor.
pe o lună 2 cor.

N-ri de Duminică pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 29.

INSERTIUNILE:
de un șir garnisat: prima dată 14
bani; a doua dată 12 bani; a treia
oară 8 b. de fiecare publicație.

Afășt abonamentele, cât și încuștile
sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oră și comitații
Scrieri solicitate nu se primesc

Anul VIII.

NUMER de DUMINECĂ

Nr. 31.

Asasinate politice.

(*) Vara aceasta este bogată în asasinate politice. În Rusia abia s'au potolit adică emoțiunile cauzate de asasinarea guvernatorului Bobricov, și eată, tinărul Schumann a fost imitat de alt finlandez, căci așa se spune: asasinul ministrului de interne Plehve este și el un tinăr finlandez.

Ear a doua zi după ndrăznețul asasinat din Rusia, s'a întâmplat un îndoit omor politic în România. Moartea celor două Români macedonenii în cafeneaua »Macedonia« din București n'a fost adică pricinuită d-o simplă bătaie de cârciumă, ci au fost pățimi politice la mijloc.

Amănunte despre aceste asasinate politice dăm în altă parte a ziarului nostru. Aci vom face numai un scurt comentariu.

Asasinarea lui Plehve n'a putut să surprindă pe cel în curent cu lucrurile petrecute în Rusia. Obștea mare rusească, și îndeosebi pătura cea cultă, doritoare de libertăți și de viață politică modernă, își pusesse atâta speranță în domnia actualului țar, despre care se știe că e bărbat blând și generos, — în căl nu e de mirare, dacă între speranțele deșteptate și realitatea ce a urmat, s'a născut un conflict în suflete, conflict care a nutrit patimii ce se crezuseră stinse ori cel puțin adormite. Numai așa se esplică faptul, că sub domnia de câți-va ani a țarului Nicolae II s'au întâmplat deja 11 asasinate politice și că în decurs de două ani au fost asasinați doi miniștri de interne. Se știe anume, că Sipiaghin, predecesorul lui Plehve, a fost și el asasinat...

Ear asasinii nu sunt oameni de rînd, criminali ordinari, ce fac parte din clasa cea mai mai cultă a Rusiei. În jurul lor stă întreaga generație tineră a marelui imperiu.

Și nici unul dintre ei n'a ajuns să ucidă așa, numai să facă senzație ori într'un moment de agitație sufletească, ci toate omorurile au fost săvîrșite după multă meditare și fiecare a avut de răsbunat o serie întreagă de barbarii și sângeroase crime comise de cei uciși ori de subalternii lor... Cine nu-și aduce aminte de crimele fioroase comise de poliție și de cazacii sêlbatici asupra tinerimei universitare? Mil de tineri au fost nenoroșiți și sute dintre ei stinși în bătăi. Ear când la țar nu puteau să pătrundă nici cu delegație, nici cu jalbă, ar fi fost o lașitate să mai rabde pe călăul Sipiaghin, după cum e de înțeles și fapta lui Schumann, și răsbunarea asupra lui Plehve, care departe de a părăsi, dar a înăsprit încă sistemul de opresiune a Finlandezilor și prigonirea tuturor celor ce îndrăznesc să se gândească măcar la libertăți și viață constituțională.

Eată de ce asasinarea lui Plehve n'a putut să surprindă pe nimeni, ci toți ne așteptăm ca din Rusia să mai primim știri de asemenea natură.

Deși politic, dublul omor din București se presintă cu desevrșire în altă lumină. Aici n'a fost vorbă de a răsbuna un sistem dominant, ci frate asuprit a omorît pe alt frate asuprit. Toți macedonenii cari s'au încăerat adică la cafeneaua »Macedonia« sunt supuși turci. Ei toți pretind că luptă pentru câștigarea drepturilor naționale. E adevărat, că Lăzărescu-Lecanta tradase cauza macedoneană și intrase în serviciul Grecilor, deși înainte fusese fruntaș între luptătorii macedonenii și unul dintre miniștrii României îi incredințase un post însemnat — inspector școlar — în Macedonia. E probabil apoi, că pățania lui va fi un *memento* și pentru alți slabi de ingeri. E de regretat însă, cu toate acestea, că în capitala unei țări atât de ospitalieră și cu atâta solitudine pentru macedonenii, aceștia să ofere un asemenea spectacol și să arunce, pe nedrept, asupra României o lumină tristă; că acolo lumea se omoară ziuă la ameză par că ar fi în fundul Balcanilor.

Pe când adevărul este, ca ori căl de violent ar scrie câte odată organele de partid, relațiunile politice dintre bărbații de stat, și peste tot, între fruntașii vieții publice din România, sunt bune, ei păstrează toată demnitatea și până acum numai niște criminali bulgari și greci au pătat viața publică a României cu asasinate de caracter politic. Îi deplângem pe frații macedonenii că au alunecat și ei pe acest teren. Durerea noastră este cu atât mai mare, cu cât victimă a pasiunilor politice a căzut nu numai nefericitul acela de trădător Lecanta, ci și un bărbat cult ca Ilie Papahagi; și depinde acum numai dela curtea cu jurați ca publicistul și literatul macedonean Nuși Tulliu să ajungă în ocnă pe viață, și ast-fel cauza macedoneană să fie cu două combatanți energici mai săracă. Scuză e, că naționaliștii macedonenii desigur n'au vrut să ajungă la acest rezultat. Ear învățătura: să nu se dea frâu pasiunilor când de frate e vorba.

In primejdie! Anunțăm și cetitorilor nostri de Duminică, vorba ce ne-a trimis săptămăna aceasta șovinistul ministru Berzeviczy, că încă-n toamnă are de gând să prezinte Dietei proiectul său de lege, care precum se știe, dă lovitură de moarte școalelor românești. »Ori ne place, ori nu — a zis satrapul școalelor noastre — proiectul la toamnă trebuie să fie lege«.

Primejdia este deci aproape. Școalele române susținute din crunta sudoare a po-

porului nostru, vor să le prefacă în fabrici de maghiarizare. Pentru copiii nostri să închide lumina în școale, nu vor mai căpăta învățătura ci vor fi schinguiți cu învățarea unei limbi străine și de firea și de sufletul lor. Par-că suntem pe vremea Turcilor, în așa chip e prigonită dulcea noastră limbă.

Inzădar a fost deci toate protestele noastre inzădar *protestațiunea solemnă a Metropoliților nostri*. Nici în samă nu sunt luate cuvintele lor și ministrul răspunde trufaș că trebuie să fie cum vrea densusul.

În fața acestei stări de lucruri, Români încă nu vor sta cu mâinile în sîn ci se vor uni cu frații lor Sërbi, Slovaci și Germani și *laolaltă vor protesta împotriva ministrului barbar, ducând protestul lor și înaintea Tronului și a Europei!* Căci aci nu mai e vorba de drept și dreptate, ci de — putere. Soarta Finlandezilor ne-a ajuns. Aci ne-a adus guvernul maghiar.

Poporul Român îi va răspunde însă, cu demnitate. S'au luat măsuri ca în adunări publice să-și rostească poporul nostru votul său solemn. *Și ne vom duce a doua oară la Majestatea Sa, nu sute ci mii, în frunte cu vlădicii nostri, dar nu ne vom lăsa odată cu capul dripiți, ca niște nemernici.*

Vom informa la timpul său pe cetitorii nostri, despre cele ce se vor face.

O nouă nelegiuire. Nu-se comunică din Năsăud: Comisiunea fondurilor grănițerești în ședința din 29 April a. c. cu unanimitate a ales de profesor substituit pe dl Dr. Vasile Merușiu.

Aceasta hotărîre a comisiunei s'a înaintat ministrului spre aprobare. Zilele aceste sosește hotărîrea ministrului prin care **nu aprobă** alegerea dlui Merușiu de profesor și îndrumă comisiunea fondurilor a publica din nou concurs.

În analele fondurilor e primul cas de felul acesta. Dl Merușiu e jertfa denunțărilor mizerabile a clicei ciocaniste-gheștiste.

Joi va fi ședința comisiunei fondurilor grănițerești a cărei hotărîre se așteaptă cu viu interes. Un lucru e sigur, de când cu rușinosul și dezastrosul pact între fișpan și fonduri — în cauza directoratului, atacurile guvernului contra fondurilor se înmulțesc.

Detailuri urmează.

Presă germană despre Români. Organul naționalist »Naționale Correspondenz« din Berlin, dela 11 Iulie Sub titlul *Români și Maghiari*, scrie:

»În zilele din urmă, ziarele maghiare au adus vestea, că Români din toată Ungaria fac pregătiri pentru apropiatele alegeri dietale.

»Aceste știri, ce se repetă din timp în timp, sunt deocamdată false și trebuie

reduse la frica ce o au Maghiarii de intrarea Românilor în parlament.

»Românii probabil vor încerca a-și scoate candidații lor în mai multe cercuri, dar părăsirea totală a pasivității nu e verosimilă până când va fi în vigoare ordonanța prin care partidul național român e dizolvat».

Lăudând apoi activitatea deputatului Vlad, condamnă actul de dizolvare a clubului român dela Bistrița.

La temniță. Urednicul luptător național părintele Ioan Moța din Orăștie osândit la 2 luni temniță de stat pentru articolul „A murit Matia și cu el dreptatea” publicat în Libertatea, și-a început pedeapsa la 1 August, în temnița de la Cluj.

CU REVOLVERUL...

Fapta mișească a lui Lăzărescu Lecanta, de a se face unelta celor cari vor să înăbușe strigătul de deșteptare al unuia din popoarele cele mai vechi și mai bine înzestrate ale peninsulei balcanice, a celor cari mai deunăzi au cerut sprijinul Europei civilizate, pentru a putea ajunge la o viață națională, l'a dus la moarte. A știut bine că, vînzîndu-se protivnicilor, că, luîndu-și sarcina de a combate pe acei pentru a căror trezire lucrase atîția ani, aprindea ura nestînsă în inimile Armînilor, cari sunt frați buni cu Albanezii și la cari pînă astăzi e în floare rîșbunarea prin moarte, pentru un omor al unei rude sau pentru o insultă. La Albanezi și la Armîni e în floare vendetta și se consideră ca de datoria rudelor să nu lase nerăzbutat sîngele sau nepurificat prin sînge onoarea atînsă.

Noi, cari cunoaștem așa de puțin pe frații nostri din peninsula balcanică și pe rudele noastre foarte de aproape, pe Albanezi, firește că nu ne-am fi putut închipui că atacurile și calomniile ce publica Lecanta în „Balcanul” puteau trezi urî atît de neîmpăcate; dar Lecanta însuși, dar Grecii cari l'au împins și l'au năimit pentru asemenea treabă, știau foarte bine ce sentimente trezeau în aceste suflete energice, dar primitive, în aceste, naturi impulsive, în cari arde flacăra sfîntă a iubirei de neam, iubire de care Lecanta își bătea joc, atribuindu-le numai lăcomie de slujbe, numai dorul de a se înfrunta din budget, născocind ei o mișcare aromănească, despre care nimeni în peninsula balcanică nu vrea să știe.

Că imbolditorii mișei ai lui Lecanta știau că nu putea să se sfîrșească bine campania de calomniile ce plăteau, e sigur; iar Lecanta, se vede, că și-a închipuit că e prea înspăimîntător pentru a avea de temut ceva, ori cât ar înfrunta pe compatrioții săi. Și-a închipuit că-l va putea înfrunta, intrînd în mijlocul lor și spunîndu-le din viu graiu ceea-ce scria prin „Balcanul”! Dacă n'ar fi fost așa, ce căuta la „Macedonia”, în camera unde pe atîția din cei loviți prin „Balcanul” îi știa adunați? Dacă e adevărat, cum se pare, că declarase, că nu va mai veni la „Macedonia” pînă când nu va avea de gând să comită o crimă, atunci e de crezut că înarmat în revolverul se credea așa de grozav încît să facă pe adversarii să inlemnescă. Tratînd cu dispreț, fătîrit, pe Armîni naționaliști, ajunsese a-i crede chiar de-a binele ne în stare a-i ținea piept, când îl vor vedea cu revolverul în mîna?

Acuma, amănuntele adunate de instrucție și cele care circulă în public, sunt destul de limpezi. Armîni, când l'au văzut intrînd în camera unde erau ei, sub cuvînt de a vorbi cu d-rul Carangiu, pe care putea să-l cheme prin chelner, dacă nu i-ar fi fost să-și braveze adversarii, firește că nu putea să nu-l ceară să iasă afară și când, în loc de a se retrage, față cu numărul celor ce-l apostrofau, Lecanta a început a-i insulta, era tot așa de firesc să caute a-l da afară. Lecanta se împotrivesc și lovește cu bățul, ba vîzînduse învins, scoate revolverul. Multă vreme n'a fost clar ce s'a petrecut la acest moment: tras'a Nuși Tulliu, în Lecanta, în tîiul glonte, îndată ce l'a văzut că scoate revolverul sau a tras după ce a văzut pe Ilie Papahagi omorît? Chiar dacă trăgea înainte, lucrul s'ar fi putut explica, de oare-ce era evident că Lecanta avea să tragă și Tulliu ar fi crezut că-l împiedică de a ucide dintre naționaliști. Dar glonții din Lecanta au fost toți mortali, prin urmare e absurd de presupus că Lecanta ar fi putut trage, după ce ar fi fost lovit. Așa dar Lecanta a avut timp să scoată revolverul și să tragă în Ilie Papahagi, care vîzînd ce era să se întîmple, îl apucase pe la spate ca să-l dezarmeze, căci toți mărturisesc că pe Ilie Papahagi l-a împușcat, peste umăr, trăgînd îndărîpt. Probabil aproape în același timp a tras și Nuși Tulliu în Lecanta. Se pare că Nuși Tulliu n'avea revolverul încărcat și că nici unul dintre ceilalți Armîni n'avea revolver.

Prin urmare, în împrejurările în cari s'au petrecut lucrurile, nu se putea altfel, căci dacă unul din naționaliști n'ar fi fost armat, probabil că Lecanta ar fi omorît căpi-va din ei, ca fiind provocat și în legitimă apărare.

Judecînd lucru cum sunt în realitate, luînd pe oameni așa cum i-an făcut împrejurările,

drama dela „Macedonia” se explică și tot odiosul ei cade asupra lui Lecanta, trădătorul și provocătorul, care a crezut că va culege o glorie ușoară, dovedind devotamentul pentru stăpîniții cei noi vîrsînd sîngele naționaliștilor, după ce se încercase a le pîngări idealul și onoarea.

Am ținut să arătăm această față a lucrului, pentru a nu da loc la interpretări greșite a modelului nostru de-a vedea. De aici însă nu urmează că vom aproba pe acei, cari nu numai că glorifică fapta lui Nuși Tulliu, ca și cum acesta ar fi premeditat'o; ci chiar o dau ca model vrednic de imitat pentru pedepsirea altor „trădători”, pe cari presa bizantină i-a arătat de atîta vreme și de atîtea ori vindicte publice. E alt-ceva a înțelege o faptă violentă, a o și scuza, avînd în vedere împrejurările în cari s'a petrecut, căci așa face și legea; dar a face din Nuși Tulliu un armodius sau Aristogiton, un Brutus, și a-l da ca model vrednic de imitat, indicînd și victemele, e o selbătăcie și o crimă, de care numai o presă ca a Balcanicilor nostri conservatori e în stare, în frunte cu „Acțiunea”, care nu se sfiește a-și apropia programul șefului real, „prin fier și foc”, nu numai pentru epoca electorală, dar și când ne pregătăm numai pentru alegeri, destul de depărtate încă.

Nu putem de asemenea a nu spune Armînilor naționaliști că față cu Lecanta și alții ca dînsul singura armă e disprețul; căci, dacă nu se găsea unul care să-l lovească pe trădător, câte-va zile în urmă și dacă, vîzîndu-l că intră în cafenea, s'ar fi făcut că nu-l ved, cu bună seamă că nenorocirea care ne-a răpit pe Ilie Papahagi nu se întîmpla și nu se dădea mijloc Grecilor să exploateze această întîmplare contra aspirațiilor noastre în Balcani. În România, cel puțin, erau datori să-și înfrîneze mai mult patimile.

(„Voința Națională”.)

Rîșboiul ruso-japonez.

Telegramele din 2 și 3 August aduc earrăși știrea despre noi învingeri japoneze. Generalul japonez Kuroki, care amenință serios Liaoyangul, a bătut de două ori pe Ruși La Kuolintșu și Iankulin, unde Rușii au fost concentrat mari forțe pentru a primi pe Japonezi. La Kuolintșu Rușii au avut 2 divizii, ear la Iankulin 2^{1/2}. Prima poziție a Rușilor a fost luată la 31 Iulie, ear a doua la 1 August. În lupta dela 30 Iulie a perit

NAPOLEON BONAPARTE.

(Urmare.)

Acum se pregătiră pentru alegerea miresei. — Napoleon ar fi voit să ia de soție pe sora țarului Alexandru, pe Ana, dar el dădu întietate curtel din Viena, unde îl primiră de-a-menea bucuros pe puternicul pețitor. Fata cea frumoasă a împăratului Francisc, tînăra Maria Luiza, fu aleasă. Serbarea cununiei s'a celebrat în 11 Martie 1810, la Viena. Dujmanul dela Aspern, arhiducele Carol, representă la cununia persoana împăratului francez. În 13 tînăra împărăteasă plecă spre noua sa patrie.

Napoleon aștepta pe mireasa sa cu mare pompă în Compiègne. Dar neputîndu-și stăpîni neastîmpărul, nu se ținu de ceremonia prescrisă, ci însoțit numai de regele de Neapol, plecă în secret pe o ploae torențială din Compiègne. Așteptă pe mireasa sa retras sub coridorul unei biserici de sat și îndată ce aceasta a sosit, sări la ea în trăsura și astfel sosită amîndoi la Compiègne.

Cununia părechei imperiale fu urmată de sîrbări strălucite și acestea se repetară peste un an, când se împlini dorința lui Napoleon și Maria Luiza născu în 20 Martie 1811 un băiat. Bubuitul tunurilor anunța populației din Paris, că stăpînului lumii i-s'a născut copil. Mititelul primi deja în leagăn titlul de „regele Romei”.

Cine ar fi crezut atunci, că atotputernicul bărbat, a cărui toate dorințe i-s'au împlinit, stă în marginea prăpastiei?

XV.

Țarul Alexandru s'a urît încetul cu încetul de starea cea atîrnătoare, în care a ajuns prin păcile dela Tilsit și Erfurt. Faptul că Napoleon a luat de soție o principesă austriacă, ear nu rusească, îl atînesea simțul de ambițiune, pînă când înființarea principatului de Varșovia lovia chiar în interesele lui politice, și astfel relația dintre el și puternicul împărat francez luă caracter tot mai rece.

Și fiind-că Napoleon respinse de repetate ori pretenziunile curții rusești, care cerea ca Napoleon să promită în mod solemn, că n'are intenție de-a face să reînvie Polonia, — țarul Alexandru încetă în țerile sale blocul continental, care opra comerțul Angliei în Europa și încă, voind să mărească paguba Francezilor, dădu de aci încoio mărfurilor engleze tot felul de privilegii.

Napoleon dovedi la început multă temperanță și numai prin nunciul său din Petersburg, prințul de Vicenza, își da silință ca să amelioreze dispozițiile sufletești ale adversarului, dar când acesta, neînțelegînd adevăratele cauze ale acestei concesii, luă drept frică dorința sinceră pentru pace și sentimentul de maiestate a lui Napoleon și urgenta în mod imperativ evacuarea Danzigului și desființarea principatului de Varșovia, — ajunse Napoleon la convingerea, că trebuie să decidă soarta conflictului earăși cu arma și se apucă energic la preparativele expediției împotriva Rusiei.

Împăratul Napoleon părăsi Parisul în 9 Maiu, 1812, însoțit de soție-sa și suita, ear în

17 al lunii amintite sosi în Drezda, unde, afară de monarhia Austriei și Prusiei, l'a întîmpinat solemn grupa strălucită a domnitorilor și principilor. Aci se oglindea gloria și puterea lui Napoleon în toată splendoarea și mărimea sa și sutele de mi, cari veniseră din depărtare mare spre a vedea cel puțin odată pe cel mai vestit om al lumii, îl admirau nu ca pe omul, ci ca pe vr'un semizeu.

Pe el însă nu l'au putut ameti și captiva omagiile de supunere și admirare acestei mărețe societăți și luîndu-și rămas bun dela nevastă-sa, sosi peste câte-va zile în mijlocul armatei sale. Cam vr'o 400 000 oameni, 1300 de tunuri și o cantitate grozavă de muniții și proviziuni, stătau la dispozia lui și ceea-ce mărea probabilitatea succesului desevîrșit, era nemărginita în-sufletire, pe care el o știa deștepta, nutri și mări în inima generalilor și soldaților săi în chip măestru pentru persoana lui și rîșboiu.

După vechiul său obicei galopă și acum de-alungul frontului coloanelor de atac, rîșplăți și avansă mulți rîșboinici viteji și provocîndu-se într'un manifest însufletitor la gloria primei expediții din Polonia, asigură pe soldați, că această a doua se va termina tot așa și va șterge pe veci nefasta influență, pe care o exercită Rusia în cești cincî-zeci de ani din urmă asupra destinilor Europei.

Țarul Alexandru aștepta atacul cu o putere armată aproape identică. Generalii supremi îi erau Barclay și Bragation.

Armata franceză se apropia din trei direcții. Într'o aripă era Eugen de Beauharnais cu

și generalul rus Keller. În ziua asta de alt-cum toate trei armatele japoneze au atacat pe Ruși, pe cari i-au bătut din toate părțile.

Ziua mare pentru Ruși se apropie. Kuropatkin este strămtorat din trei părți și amenințat cu închidere din partea celor 3 armate japoneze, cari operează acum concentric.

Drept aceea generalisimul rus Kuropatkin, fiind bătut și la Haitşeng, cum vestește o depeșă dela 4 August, grăbește cu mare zor să se retragă în jurul Liayangului, unde are de cuget să primească lupta decisivă. În urma izbânzilor de până aci reportate de Japonezi, Kuropatkin a fost pregătit planul de a se retrage cu întreaga lui armată la Mukden.

Cum însă Kuroki îi stă în cale, generalisimul rus s'a văzut silit să renunțe la acest plan, dacă nu voeste să expună pericolului aripa dela sud a armatei sale, de a fi nimicită de către armatele lui Oku și Nodzu. Această împrejurare încă este un motiv foarte ponderos pentru Kuropatkin, de a nu întârzia mult, ci, cel puțin, dacă căderea Rusiei în Mandjuria este hotărâtă de soarte, atunci să cadă în luptă dreaptă. Dar căderea asta va fi una dintre cele mai rușinoase și desastroase, de cari încă nu s'a pomenit în istorie. Ea va aduce Rusiei totdeauna aminte de deruta suferită în Extremul Orient în urma lăcomiei de a cuceri teritoriul cu șarlatanie, ear dacă asta nu reușește, cu arma. Actualul țar, Nicolae II va putea face ca odinioară regele Persiei, Daraiavus după lupta dela Marathon, punând un curtean al său să-i rostească de câte ori numai îl aducea prânzul pe masă: Stăpâne, adu-ți aminte de Japonezi!

Dăm aci următoarele telegrame mai importante:

Tokio 2 August. Generalul japonez Kuroki după o măsurare înverșunată de două zile, a bătut pe Ruși eri în două lupte: la Iusulikin și la Iantşeling.

Berlin 2 August. Lui «Berliner Tageblatt» i-se raportează din Liaoyang cu datul de eri: Aici a ajuns vestea, că la 1 August

la sud de Haitşeng toată ziua a fost o mare luptă. Rușii au avut mari pierderi.

Berlin, 2 August. Corespondentul lui «Berl. Tagbl.» din Liaoyang raportează la 4 ore după amiază cu datul de 2 August următoarele: La 31 Iulie a fost spre ost de Anping o mare luptă între Ruși și armata lui Kuroki. Pierderile Rușilor sunt considerabile. Trupe de întărire sunt pe drum. Se vestește, că marele duce Nicolae-vici va lua comandamentul suprem asupra armatei reorganizându-se.

Tokio, 2 August. Generalul japonez Kuroki raportează: Armata noastră a atacat pe dușman la 30 Iulie înainte de răsăritul soarelui. Oastea contrară ținea ocupate pozițiile Kuolintşu și Iankulin, situate la 6 mile dela trecătoare Motien. Ambele locuri sunt la o distanță de 25 mile de Liaoyang. Trupa rusească dela Kuolintşu a constat din două divizii și artilerie corespunzătoare. Operațiunile s'au făcut după un plan stabilit și la apusul soarelui ambele flancuri ale armatei rusești au fost bătute. Cum însă dușmanul era foarte întărit, nu l-am putut scoate din pozițiile ceea-ce abea pe la amiază am reușit. Pe Ruși i-am gonit 4 mile spre vest. La Iankulin Japonezii au avut 2 divizii și jumătate și 4 baterii. La apusul soarelui au ocupat pozițiile adversarului. Rușii au rezistat cu îndârjire ear noi am fost siliți să petrecem noaptea în tabără. La 1 August în zori am îndreptat un nou atac contra Rușilor, cărora pe la 8 ore dimineața li-am luat toate îndârjirile ocupate. Acum cercetăm pierderile îndurate. Mai multe tunuri rusești au căzut în mâinile noastre. În luptă în cursul operațiunilor a întipinat mai multe greutăți, de oare-ce a trebuit să urcăm tot locuri prurupte, așa că artileria noastră n'a putut avea loc corespunzător. Căldura e de 40°C.

Petersburg, 3 August. Agenția telegrafică rusă vestește cu datul de eri: Se menține vestea, că pe întregul front de trei zile urmează o luptă înverșunată.

Berlin, 3 August. Lui Lokal-Anzeiger i-se raportează din Tokio: Conform rapoartelor amănunțite sosite aici, Japonezii strămoresc de prezent foarte rău pe Ruși, cari se apără desnădejduit, însă și acum au căzut mai mult ca 1000 prizonieri.

Tokio, 3 August. Sâmbăta trecută și Duminică s'a dat la Tomuşeng o luptă înverșunată. Japonezii au luat acest loc împingând pe Ruși la Haitşeng, cari au lăsat pe câmpul de luptă 1500 morți și șese tunuri. Pierderile Japonezilor sunt 400 morți. Rușii au ocupat la nord de Tomuşeng un șir de coline, pe cari le-au în-

tărit bine. Japonezii au ocupat colinele situate la sud. Atacul a început Sâmbăta. Duminică dimineața Rușii strămtorau rău aripa stângă a armatei japoneze. După ce însă și Japonezii au primit întărit, au alungat pe Ruși spre Nord. Aripa dreaptă japoneză a fost expusă unui foc vehement, care a împiedecat înaintarea Japonezilor. Spre seară Rușii au fost bătuti suferind mari pierderi. Artileria a împiedecat pe Japonezi să urmărească pe Ruși, cari s'au retras la Haitşeng.

Amănunte la războiu.

Știrile sosite până la 28 Iulie completează ce știm asupra luptei dela Daciciao. Frontul rusesc se întindea dela calea ferată până la munți spre răsărit. După-ce Japonezii au ajuns la vârful munților, poziția Rușilor pe coastele lor n'a fost de ținut. Iar când o coloană japoneză i-a atacat înspre răsărit dela Dalin, retragerea s'a supus. Zarubaief a fost însărcinat a apăra retragerea ocupând o poziție, spre munți la sud-est de Haiceng, la Nantaling, unde a stat până ce centrul rusesc s'a retras pe la Daciciao spre Nord. Vitejia ostașilor lui Zarubaief a fost mai pe sus de ori-ce laudă, colonelul Uspensky a fost rău rănit și Rușii siliți a se retrage.

Generalul Oku vestește că la Daciciao s'a luptat cu cel puțin 5 diviziuni rusești, cari aveau 100 de tunuri și se întindeau pe un front de vre-o 10 mile.

La lupta dela Daciciao n'a luat parte armata dela Takuşan, care se mișcă spre N.-Vest și a câștigat o biruință asupra Rușilor la Panling, Vineri. Japonezii au răzbit pe Ruși și i-au silit la retragere prin mai multe atacuri de noapte.

Japonezii lui Kuroki au ocupat Chatao, ceea-ce le întărește foarte mult poziția, deschizându-le drumul aripei drepte spre Liaoyang și Mukden și pune în comunicație centrul cu aripa dreaptă (28 Iulie).

Nemirovici Dancenکو zice: „Japonezii sunt maestri în cercetarea terenului și se pricep a-și așeza cu dibăcie bateriile, așa că Rușii nu pot pătrunde la dinsele. Mișcările Japonezilor sunt necunoscute de Ruși, așa că surprind totdeauna. În noaptea spre 15 au reușit, nebăgați în seamă, a înainta asupra aripei noastre drepte două diviziuni și a schimba din loc pe celealalte. De năprasună se arată Japonezii, unde-i aștepti mai puțin. Bateriile Japoneze sunt legate cu comandamentul central prin telefoane, heliografe, telegrafie fără sîrmă. În orî ce moment știu cum se află și ce fac toate părțile armatei lor.

CALĂTORIA IN AMERICA.

Compusă de: Atanasie Opra, econom din Cerneghaz și emigrant în America

Frunză verde ca foaia
Rău mă doare inima,
C'am plecat din țara mea
Plecați spre America.

Când d'acasă am plecat
Ziua bună m'am luat:
Dela grădina cu spinii
Dela părinți și vecini,
Dela grădina cu flori
Dela frați, dela surori.

Frunză verde de colie
Rămas bun dela soție,
Frunză verde de colii
Rămas bun dela copii.
Dumnezeu sfântul va ști
Gând noi ne-om mai întâlni.
Sărutând pe toți pe rînd
M'am luat pe drum plângend.

Cine au făcut jelele
Misler cu vapoarele,
Din Bremen bilet luând
Ni-am dus toți în tren pe rînd,
Trenul dacă s'a nărcat
Cu noi repede a plecat,
Și mergend vre-o patru ore
Am ajuns la apă mare,
Acolo trenul au stat
Căci drumul i-s'a gătat,

75.000, în cealaltă regele Westfaliei cu 80.000 și în centru Napoleon cu 200.000 oameni.

În 23 Iunie ajunseră la râul Niemen. Împăratul căută în persoană un vad potrivit pentru trecerea armatei și când, cu această ocazie, calul se împiedică și-l aruncă în nisip, niște preziceri superstițioase considerară acest accident de un presemn rău. La trecerea râului se mai întâmplă și altă nenorocire. Un batalion polonez al gardei călare se aruncă la porunca lui Napoleon în valuri, ca să înoate la celalalt mal, însă curentul apei i-a luat cu sine și asupra mulțimeii uriașe, care stătea locului fără a le putea ajuta, făcu o impresie zguduitoare când acești nenorociți, dispărură în momentul cel rece strigând cu un glas: „Vive l'empereur“!

Poporul polonez salută pretutindeni cu insulte plină de speranță și ca pe un mântuitor pe Napoleon și o adunare națională, care se ținu în Varșovia sub presidența prințului Adam Tartorsky, dându-și viuă expresie despre simpatia sa către Napoleon, ceru dela el print'o delegație separată reînființarea Poloniei. Napoleon primi foarte amical și încurajă pe patrioții polonezi să țină unul cu altul, dar tot se feri a da promisie hotărâtă, ca nu cum-va să-i streineze dela sine în aceste momente critice pe aliații săi: împăratul austriac și regele prusian.

Trupele franceze pătrunseră repede și așa zicend fără nici o pedecă în inima Rusiei. Câte-o împușcătură și la punctele mai îndepărtate câte-o încercare mai mică arătau numai, că e războiu. Rușii se retrageau după un plan anu-

mit, căci în mai multe cazuri, când Francezii îi erau pe urmă și bătălia se părea de inevitabilă, într'o singură noapte dispărură earăși așa, încât dușmanul surprins de abea mai regăsea urma lor.

În Viena petrecu Napoleon 20 de zile. Aci îl ajunsa prima neplăcere mai mare. Regele Westfaliei, Jerome, adică nu îndeplini punctual ordinele lui Napoleon și lăsa să-i scape din mână pe Bragation cu cei 40.000 oameni ai săi, când era aproape împresurat, deși prinderea acestor trupe putea să fie decisivă pentru întreaga campanie. Napoleon îl pedepsi cu aceea, că numi în locul lui pe Davvust, ear din parte-i Jerome, simțindu-se ofensat în demnitatea-i de rege, răspunse cu aceea, că părăsi definitiv armata.

La 26 Iulie Rușii se opriră în fine lângă orașul Vitepsle și formară linie de bătălie. Napoleon lăsa trupelor sale un timp de odihnă de două zile, ca astfel să dea în 28 Iulie cu atât mai mare lovitură dușmanului. Într'aceasta se deteră mai multe încercări, pretutindeni cu detrimntul Rușilor, cari cu toate că aveau poziție mai favorabilă apărați fiind de o pădure deasă și mai multe prăpastii adânci, și deși se luptaseră vitejește, totuși n'au fost în stare de a păstra pozițiunile cele bune, din cauza atacurilor viguroase ale Francezilor.

Trad. după Aldor: de Mircea.

(Va urma).

Din Braşov.

Primim din Braşov următoarele:

Onorată Redacţiune!

Vă rog să binevoiţi a publica în proximitate număr al preţuitului D-Voastră ziar următoarele:

„In 21 l. c. am trimis d-lui Dr. A. Muresianu spre publicare comunicatul de mai jos, cu rugarea să-l publice în numărul de azi. Dînsul mi-a răspuns, că nu-l poate publica azi, că nu l'a cetit etc. Fiind vorba de a informa exact publicul cetitor asupra unei chestiuni de mare importanţă, sulevate ca din senin, şi crezînd necesar a nu lăsa timp mult la mijloc, ceea-ce era chiar în interesul cetitorilor „Gazetei“ să afle momentan starea lucrurilor, am fost necesitat a cere ospitalitatea altui ziar mai culant şi mai în conştiinţa datoriei publicistice şi astfel Vă rog a-l publica D-Voastră împreună cu această notiţă introductivă“.

Primiţi, Domnule Redactor, asigurarea osebită mele consideraţiuni.

Arseniu Vlaicu,
director.

Lăsăm să urmeze aci articolul adresat „Gazetei“:

Braşov, 20 Iulie 1904.

Domnule Redactor!

Faţă de comunicatul apărut în preţuitul D-Voastră ziar Nr. 159 de azi sub titlul: *Licitarea moşiei „Sudişii“*, în care se susţine între altele:

„Experienţele făcute de vechiul comitet cu administrarea în regie proprie a moşiei „Sudişii“, în cei din urmă 2 ani, au fost din cele mai triste, avînd un venit material problematic şi deprimător“, mă simt dator, ca fost membru al vechiului Comitet, să dau On. Public unele lămuriri cu cifre autentice, pentru-ca să fie deplin şi exact informat.

Moşia „Sudişii“ fusese arîndată înainte cu 20 de ani cu arînda anuală de Lei 27000. In anul 1893 a arîndat-o vechiul Comitet cu Lei 52950 arînda anuală, pe 9 ani consecutivi. Espirînd la 1903 acest termen, comitetul vechiu a încercat în decurs de doi ani 4 licitaţiuni, dar suma maximală oferită a fost numai Lei 40.000. Cu această arînda Comitetul vechiu nu o putea da pe 9 ani, parte pentru-că Biserica ar fi perdut faţă de trecut Lei 116.550, parte pentru-că

avea şi are şi astăzi convingerea, că *regia proprie trebuie să aducă mai mult plus* că pămîntul nu se istoveşte, ţeranul nu e exploatat şi arîndaşul, ori cine ar fi trebuie să câştige ceva din moşie.

Astfel, în contra unor păreri cari erau aplicate să dea moşia şi cu Lei 40.000 arînda anuală, şi la stăruinţa domnilor I. A. Lupan, G. Navrea, St. Stinghe, V. Voina, A. Purcherea şi a mea, Comitetul vechiu a decis *regia proprie pe trei ani* şi a şi întreprins-o începînd cu anul agricol 1903. A cumpărat maşini, vite etc. de circa Lei 29000 şi a început lucrarea.

Pe baza bilanţului încheiat la finea lunii Decembrie 1903 rezultatul a fost, că pe lângă arînda veche de Lei 52950, anul agricol 1903 a mai produs încă peste Lei 41300 venit curat, din care avea să se subtragă 10% amortisare dela suma investită în zestrea moşiei, adică Lei 2900 şi tantiema cuvenită administratorului din venitul curat cam Lei 4000.

De observat e, că la bilanţ porumbul şi celelalte produse din magazine, au fost evaluate exact cu preţurile oferite înscrise la comitet în Octombrie 1903, unde se află ofertele, pe când în sezon Februarie, Martie 1904, porumbul de pildă se putea vinde cu Lei 64 chila, sau cu lei 8 la chila mai scump, aşa încât la circa 700 chile porumb revine un plus de câştig curat de Lei 5600.

Venitul bilanţului real e aşa-dară pe 1903 de Lei 46.900, din care scăzînd amortisarea şi tantiema la un loc cu Lei 6900, rămîne pentru biserică un venit net, peste arînda veche de Lei 40.000.

Acest singur an de experienţă pentru vechiul comitet a dat rezultate strălucite şi un venit material sigur şi îmbucurător, nu însă cum îl caracterizează numitul comunicat.

Experienţa anului al doilea agricol 1904 a făcut-o noul comitet şi nu o cunoşc din acte, ci numai după informaţiuni demne de credinţă. In anul acesta recolta ar fi:

800 pog. grâu, 600 chile à 80 lei fac	Lei 48.000.—
Mazăre, orz, ovės etc.	„ 1.200.—
Porumb 400 chile à 60 lei	„ 24.000.—
Erbărit, fîn etc.	„ 16.000.—
Total. Lei 89.200.—	

Din această sumă scădem arînda de Lei 52.950 şi cheltueli de administraţiune Lei 25000, la un loc Lei 77.950 şi tot rămîne şi pe acest an agricol, *reşu cum n'a mai fost altul de un veac în România*, un venit curat de aproximativ Lei 11.250.

Deci nici experienţa anului al doilea agricol, *făcută de noul comitet într'un an de pacoste*, nu poate fi tristă, nici venitul problematic şi deprimător, ci şi aci deplin satisfăcător.

Ast-fel pentru anii agricoli 1903 şi 1904 s'a obţinut, peste arînda veche de Lei 52.950, un venit net de Lei 51.250.

La arîndarea făcută în 18 l. c. s'a obţinut arînda anuală de Lei 56200, sau cu de Lei 3250 anual mai mult decît arînda veche de Lei 52950, căci dările judeţene, comunale etc, cari fac anual cam Lei 1600, le plătia şi arîndaşul vechiu, eară în timpul regiei au intrat în cheltueli generale. Plusul acesta de Lei 3250 anual face în 9 ani Lei 29250 mai mult faţă de trecut.

Comparînd însă acest plus cu beneficiul net al regiei proprii pe anii 1903 şi 1904 de Lei 51250 vedem că *regia proprie a produs în doi ani, dintre care unul bun şi unul de tot rău, cu Lei 22000 mai mult decît arîndarea atît de laudată în 9 ani.*

Cifrele, a căror esactitate o dovedesc actele esistente la Comitet, vorbesc destul de elocvent şi rămîne la aprecierea cetitorului just să judece, dacă Comitetului vechiu sau celui nou îi revine vre-un merit ori vre-o vină, când şi-a făcut numai simplu datoria în conştiinţă, restul depinzînd de împrejurări.

Primiţi Domnule Redactor, asigurarea stimei ce vă păstrez.

Arseniu Vlaicu.

Din străinătate.

Ruptura dintre Franca şi Vatican.

Intregul personal al legaţiunii franceze la Vatican a plecat. Nainte de a pleca a fost cassat steagul şi emblema de pe edificiul ambasadei.

Secretarul de stat papal Merry del Val a declarat, că zilele astea va pleca la Castelgandolfo în vilegiatură, ceea-ce dovedeşte că în Vatican afacerea rupturii este privită calm.

Pontificele a primit Marţi în audienţă pe episcopul francez *Le Nordez, care plîngînd a cerut iertare.* Pontificele l'a mîngăiat, să aibă încredere în dreptatea sfîntului oficiu. Apoi i-a zis:

— Dreptatea este pe partea noastră şi avem credinţă în D-zeu, că nu va părăsi biserica sa în această luptă nebună, pe care au pornit-o în contra noastră sectarii.

Din Roma se telegrafează de altcum, că încurînd papa va scoate o *carte albă*

Căci drumul de peste apă
Nu poate trenul să-l treacă.

Pentru drumul de pe apă
Stă vaporul şi ne-aşteaptă,
Şi noi vaporul vîzînd
Ne'am dat jos din tren pe rînd
Şi am intrat în vapor
Lăsînd uscatul, cu dor.

Atunci toată naţiunea
Ridicînd pe frunte mîna,
Şi cerînd în limba lor
Dela Domnul ajutor.

Vîntul bate, valuri face
Şi şuerul nu mai tace,
Cum valul mare venea
Vaporul se legăna,
Şi oamenii 'nspăimînta.

De apă dac 'am scăpat
Foarte voioşi am plecat,
La tren pe pămînt uscat,
Să ne ducă, ca şi vîntul
Până unde ne stă gîndul.

Foaie verde, de săcară
Rămăi tu, iubită ţară,
D'oi trăi să te vîz cară
La o altă primăvară.

Foaie verde, de stejar
Ce plîngi maică cu amar?
Cum no-î plînge ne'ncetat,

Eacă-i vremea de plecat.

Maică, măicuţa mea
Nu-mi mai plînge soartea rea,
Căci, mă duc acum te las
Cu mult dor şi cu năcaz.

Eu mă duc în alte ţări
Unde nu sunt primăveri,
Dar să ştii măicuţa mea
Că eu tot nu te-oi uita,
Colo la 'nflorit de flori
Te-oi dori de multe ori.

Suflă vîntul, peste spinî
Mîndra mea de ce suspinî,
Rabdă inimioara mea
Că azi, mîne, ori poimîne,
Te-oi aduce şi pe tine,
'N America, ţară bună
Unde voinicii s'adună,
Ear Bănatu-î ţară rea
Toţi voinicii, fug din ea.

Cine mă scoate din sat
N'aibe locul alinat,
Nici un lemn uscat de cruce
Nici la groapă cine-l duce,
Nici lemne de copârşeu
Nici nu-l lertă Dumnezeu,
Căci aşa m'am străinat
De şi satul m'am uitat.

Oh! Bănat, ţară frumoasă
Rămăi de mi-'n sănătoasă,

Căci din tine eu mă duc
Cu jale şi cu dor mult,
Ca să umblu ţări departe
De părinţi 'n străinătate.

Codru-î mare şi 'nfrunzit
Eu sunt tare amărît,
Ieu străin şi supărat
De neamuri înstrăinat.

Frunză, verde, păr frumos
Rămăi taică sănătos,
Eu mă duc pe drum în jos
Şi tu maică să trăeşti,
Pe mine să mă jeleşti.

Frunză, verde, ca foaia
Du-mă Doamne 'n ţara mea,
Frunză verde din doi brazi
Dumă Doamne 'n Ciernegihaz,
Dumă Doamne şi mă lasă
La numărul şapte-şasă,
La copii şi la nevastă.

Acela mai şti ce-î dorul
Care trece cu vaporul,
Cine poate dor să poarte
Lasă vic 'n miază-noapte
Miază noapte 'n Nevior
Ca să poarte mare dor,
Şi să vină 'n vest Wergine
Şi să lucre în rînd cu mine.

cu privire la conflictul dintre Vatican și guvernul francez.

Ziarul „Avanti“ din Roma scrie, că regele Francisc Iosif a adresat papei o telegramă, în care monarchul măngăie pe sfântul părinte pentru grelele încercări dureroase din zilele din urmă, exprimându-și părerea, că pontificatul va eși învingător asupra dușmanilor săi. Papa a mulțumit în epistolă monarchului pentru dorințele Sale.

După ziarul „Italia“ papa va afurisi pe Combes cu anatema mare.

Ruptura dintre Vatican și guvernul francez. Nunțiul apostolic, Mgr. Lorenzelli, a plecat astăzi la Roma însoțit numai de un secretar. Ziarele radical-socialiste se felicita de ruptura relațiilor dintre Franța și Vatican.

Ziarele că guvernul va rămâne statornic în hotărârea lui și ele îl făgăduiesc sprijinul lor pentru a realiza într'un mod complet separațiunea bisericească de stat.

Ziarele de opoziție se îndoiesc că Combes va merge până a proclama separațiunea bisericească de stat. Ele îl acuză că caută, înainte de toate, de a-și prelungi șederea la putere prin acest mijloc.

Titul Le Soleil relevă consecințele nefaste ce va avea ruptura cu papalitatea și se miră că parlamentul n'a fost încă convocat.

R. de Courcel secretar al ambasadei franceze pe lângă Vatican, a fost Sâmbătă dimineață la secretariatul de stat al Vaticanului unde a înmănat o notă a guvernului său.

Ministrul afacerilor străine Delcassé a adresat nunțiului apostolic Mgr. Lorenzelli o notă făcându-i cunoscut că în urma rupturii relațiilor dintre Franța și Vatican, misiunea sa la Paris devine inutilă.

Președintele consiliului Combes a pus în vedere episcopului din Dijon care a plecat la Roma fără autorizația guvernului, că-l suprimă alocațiunea în urma gravei abateri dela concordatul care regulează raporturile dintre guvern și cler.

Turcia. Se desminte știrea după care 100 batalioane mobile de rendifi, ar fi licențiate și înlocuite prin trupe ilave.

Toate cele 20 batalioane de redifi din al doilea corp de armata dela Adrianopol, nu au fost licențiate; din al treilea corp au fost licențiate 33 batalioane din 73, cari constituiesc acel corp Restul va fi demobilizat în curând.

Din contră au fost chemate sub drapel 16 batalioane de redifi, din rezerva doua a vechilor trupe ilave, în vilaietele Ueskueh și Monastir, sandjaciurile Salonice și Seres.

Stările în Rusia. Nu e negreșit o întâmplare, că numărul omorurilor politice în Rusia sporește tocmai acum, când țara e încurcată într'un război nenorocit cu Japonia. În alte țări dușmăniile lăuntrice au obiceiul de a se potoli față cu dușmanul din afară. Primejdia comună apropie elementele dușmane ale nației. Că în Rusia se întâmplă tocmai d'impotrivă, arată o ruinare a bazelor morale ale statului, care merge mai departe, de cât are aparență. Dacă un guvern are pretenții a juca rolul providenței în totul și în toate, în cele mari și în cele mici, nevoind să lase a se da pe față altă voință decât a sa, neîngăduind măcar o cugetare în afară de a guvernului, atunci cel puțin nu trebuie să lase a se produce vre-o îndoială în infalibilitatea ei. Ce se vede însă în Rusia?

Același guvern, care nu tolerează în lăuntru nici o contradicție, nici măcar vre-o părere deosebită, nu se arată de loc la înălțimea situațiunii sale față de dușmanul de afară. E surprins de un război, care e numai și numai urmarea neapărată a politiceii sale asiatice. N'a reușit, timp de șase luni, să trimită pe câmpul de război destul soldați, din rezervoriul nesecat al

puterii militare rusești, pentru a zdrobi pe mica Japonie, iar curajul vrednic de admirație al soldaților ruși a rămas nefolositor din pricina nepregătirii îndestulătoare a războiului. E lesne de înțeles că asta zguduie autoritatea, încurajează pe dușmanii guvernului a-l ataca și mai cu tărie.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 5 August 1904.

— Intrevederea dela Marienbad. Din Berlin se telegrafează: Din parte competentă vestea despre venirea împăratului Vilhelm la Marienbad cu ocaziunea întâlnirii monarchului nostru cu regele Edvard la aceste băi este declarată de nefundată. Pe cât este cunoscut, împăratul Vilhelm se va întreține după sosirea sa din călătorie în părțile nordice ale imperiului timp mai îndelungat la Wilhelmshöhe.

— Tifos în Arad. Epidemia tifosului din Arad începe să umple populațiunea de panică. Cei-ce pot numai, părăsesc orașul, ear apă din apeduct nu mai bea nimeni. Tot așa înghețată și spumă de lapte nu se mai vinde prin cafenele și cofetării. Suntem acum în a treia săptămână a epidemiei și nu s'a putut nici până azi constata cauzele ei nemijlocite. Nu se știe prin ce se răspândește microbul. Și e interesant că boala grasează nu între sêraci ci între cei din societatea cultă. Municipiul orașului Arad se va întruni în ședință extraordinară pentru a lua măsuri împotriva lăririi epidemiei. Afară de cele anunțate epidemia a mai secerat alte 3 jertfe. Nevasta unui comerciant, un tiner băiat de 18 ani fiul lui *Institoris*, fratele primarului, și o fată tineră. Au fost înmormențați între regrete generale. E îngrijitor că epidemia se lățește tot mai mult. Zi de zi se anunță câte 10—12 îmbolnăviri noi. Aflăm cu regret că și doi tineri români din Arad s'au îmbolnăvit și au fost transportați la spital. Le dorim grabnică însănătoșare.

— Inmormențarea lui Ilie Papahagi. Vineri a avut loc inmormențarea profesorului român Ilie Papahagi.

Corpul său a fost adus încă de dimineață dela morgă și expus pe un frumos catafalc în mijlocul bisericii Zlătari.

Serviciul religios al prohodului a început la orele 4 d. a. și a fost oficiat de P. S. Sa arhiepiscopul Calistrat Bêrlădeanu, înconjurat de preoții bisericești.

Biserica era plină de lume.

Asistau în corpore membrii societății Macedo-Române, a societății de cultură Macedo-Române, a coloniei macedonene, etc.

Toți erau triști din cauza pierderii premature a tinerului și înflăcăratului patriot.

Când P. S. Sa Arhiepiscopul Calistrat a dat binecuvântarea zicând: „Vecinica lui pomenire“ ochii tuturor s'au umplut de lacrimi și suspinând au răspuns „Dumnezeu să-l ierte“.

Pe cociug au fost depuse mai multe buchete de flori naturale precum și o coroană tot de flori naturale din partea familiei Gh. Panu.

S'au mai depus coroane de flori artificiale din partea comunei Abela din Macedonia, comună unde s'a născut defunctul, din partea coloniei macedonene din Capitală, din partea societății „Sprijinul“ a Românilor macedoneni, a familiei Papahagi, a d-lor frați Zottu, a d-lor frați Sterian, din partea ziarului „Românul dela Pind“, etc.

După săvârșirea serviciului divin se urcă pe amvon dl C. Dimca, student în teologie.

D-sa, după-ce făcu biografia defunctului, spuse că decedatul era înzestrat cu calități superioare și cu deosebire era un bun român ceea-ce a făcut să cadă victima unui trădător de neam.

Nu numai defunctul, a spus dl Dimca, a fost bun Român, dar și tatăl său a fost și este un naționalist înfocat.

El și-a cheltuit aproape întreaga avere pentru redeșteptarea Românilor. El a fost acela care în fruntea unei numeroase deputațiuni s'a dus la Constantinopole ca să protesteze contra cedării Tezaurului Greciei.

Acest fapt nu i-l-au putut ierta Grecii și dacă nu și-au putut răsbuna contra tatălui și-au răsbunat contra fiului.

Dl Dimca a terminat îndemnând tineretul să ia exemplu dela defunct și să continue înainte lupta pentru redeșteptarea Românilor macedoneni.

Dl Gh. Cica, după-ce descrie luptele ce trebuie să ducă românii macedoneni contra grecismului, spune că moartea lui Ilie Papahagi e o pierdere aproape ireparabilă; are însă credința că se vor găsi mulți tineri cari să ducă mai departe lupta începută de defunct.

Dl Furcă, redactor la ziarul „Românul dela Pind“, suindu-se în amvon spune că nu crede să se găsească un singur Român care să verse o singură lacrimă pentru trădătorul Lecanta care a repus viața valorosului luptător Ilie Papahagi.

Arată pierderea ce o suferă Românii macedoneni prin moartea lui Papahagi și termină zicând „Fie-î țărina ușoară“.

După aceasta cociugul a fost ridicat pe mâni de prieteni și dus până la dric.

Cortegiul funebru pornind dela biserica Zlătari, după ce a parcurs str. Lipscani, Smărdan, bulev. Carol s'a îndreptat spre cimitirul Belu.

În fața societății de cultură macedo-română a vorbit dl Nicolaescu, secretarul societății, și dl M. Beza.

La cimitir au vorbit d-nii N. Popleaca, T. Popescu, în numele studenților macedoneni, I. Bara și Filip Popa Ioan în numele Românilor din Berat unde defunctul a fost director al gimnaziului român.

Toți au arătat pierderea ce o suferă Românii macedoneni prin moartea defunctului, un înflăcărat naționalist.

— Asociațiunea și reuniunile învățătoresști. Ni-se scrie: Vestea, că Astra își va ținea estimp adunarea sa la Timișoara, ne-a umplut de bucurie pe toți acei osteni ai culturii naționale, cari știm apreația efectul moralizator al unor astfel de manifestațiuni în viața noastră culturală!

Rar ni-s'a dat noauă ocazie, ca prin astfel de întruniri să ne trezim din amorțirea în care ne-a repus vitregitatea vremurilor și ăst mod întârșiți și însuflețiți, să putem continua cu succes lupta la care ne chiamă datoria!

În regiunile pe cari își va ținea estimp Astra adunarea sa, unicele asociațiuni cu aceeaș menire culturală, ne sunt reuniunile învățătoresști: cea districtuală a Timișorii și cea a diecesei Caransebeșene și a Lugosului.

Rugarea noastră o adresăm M. On. comitete și presidii al acestor reuniuni, ca în vederea scopului: de a trezi la o noauă viață și cunoștința de sine, în membrii reuniunii, cu abateri dela conclusele adunărilor trecute, să binevoiască a convoca adunările acestor reuniuni pe ziua premergătoare adunării Astei (14 August) la Timișoara, satisfăcând ăstmod și unei îndatoriri de cuviință față de o suroră asociațiune; ear învățătorimele dându-i posibilitatea să participe la o întrunire, care va influența atât de binefăcător asupra lor.

Să nu pierdem din vedere, că Timișoara e un oraș mare, și că în consecință mare are să fie numărul inteligenței române la adunarea Astei, dacă e să impunem și să ne afirmăm în metropola Bănătuului.

Cel puși în fruntea acestor reuniuni să nu peardă din vedere faptul, că numai în lipsa întrunirilor și a manifestațiunilor impunătoare, corpul națiunii a fost cuprins de o desnădejde și neîncredere a forțelor sale. Sus se avem inimile!

Severin, 1 August 1904.

Amicul culturii.

— Intrarea lui Palizzolo în Palermo. Din micul oraș sicilian Palermo se telegrafează, că Marți achitatul deputat al camerei italiene, Palizzolo, acuzat de crima uciderii lui Notar Bartolo a sosit la Palermo între ovațiunile nesfârșite ale populațiunii sosind dela Florența pe vaporul închiriat anume de către aderenți pentru ducerea în triumf al sêrbătoritului lor compatriot. Orașul a fost pavozat și în mai multe locuri au fost ridicate arcuri triumfale cu inscripția: Evviva Palizzolo! Evviva Firenze! (Trăiască Paliz-

zolo) trăiască Florența Palizzolo într'atâta a fost înduioșat de aceasta grandioasă manifestațiune a sentimentelor de simpatie ale pretinilor săi, încât în tot parcursul călătoriei sale a plâns.

În apropierea derbareaderului era adunată o mulțime enormă de public. Un detașament de soldați și 50 carabinieri abia au fost în stare să susțină ordinea. Când vaporul a intrat în port, strigăte asurzitoare de evviva au zguduit aerul. Palizzolo a sosit însoțit de avocatul său Balsamo și a medicului său Dr. Tesauro. Mulțimea i-a aclamat pe toți trei împreună că pe jurații cari au achitat pe fostul deputat. Debarcat, Palizzolo s'a urecat în trăsura pornind mereu spre oraș. Trăsura era înconjurată de 12 carabinieri. Pretutindenii din fereastră fluturau batistele ear la colțul stradei Sant Agostino de odată trăsura s'a oprit din cauza aglomerațiunii publicului. Atunci Palizzolo s'a ridicat în trăsura și a rostit o scurtă vorbire.

— Sunt fericit — zise sârbătoritul — că a trebuit să trec prin această încercare. Binecuvânt suferințele, căci ele au produs această manifestațiune a iubirei. Trecutul am uitat, și Vă rog să-l uitați și D-voastră. Acum numai pentru present voesc să trăesc. Vă mulțumesc pentru această manifestațiune spontană a simpatiei și iubirei.

Este caracteristic pentru dispoziția orașului Palermo, că un măestru de capelă de acolo a compus un imn „Victoria lui Palizzolo“, care cu ocaziunea primirei lui Palizzolo a fost executat de cântăreț orchestra orașănească.

— Eliberat. Dl George Mohan fost responsabil al „Tribunei“ din Sibiu, care a petrecut 18 luni în temnița de stat din Seghedin, a fost erit în 3 August eliberat. Dl Mohan a fost condamnat — pentru 24 articole — la 2 ani temniță restul însă cât mai avea de stat, i-s'a iertat. După atât de lungi suferințe dl Mohan — care ne-a cercetat azi la redacție — se'ntoarce vesel și sănătos, uitând mizeriile nemeritate în care l-au lăsat aceia cari s'arătău năpraznicii pe — pielea lui.

— **Manevrele din est-an** din cauza marelor călduri și a secetei probabil nu se vor ținea. Anume din Viena se comunică că autoritățile militare urmăresc cu deosebit interes rapoartele referitoare la lipsa de apă în părțile sudice ale Bohemiei, unde era proiectat să se țină est-an manevrele. Din cauza secetei continue puțurile și isvoarele într'atâta au secat, încât, dacă nu va cădea o ploie abundanță, prevederea cu apă a corpurilor mai mari de armată și cu extreme sfortări ar fi imposibilă. Drept aceea autoritățile militare trag consecința deja de pe acum, că manevrele nu se vor pute ținea.

— **Tace și face.** „Facseti Ujság“ din Făget serie următoarele:

Câte ore sunt? — Aceasta o știm acum cu toată siguranța, atât comuna Țela cât și comunele învecinate; pentru-că de trei săptămâni împodobește turnul bisericii gr.-or. române din Țela un orologiu frumos și excelent. Acesta e meritul d-lui Virgil Tomici, care pentru finirea pe calea împăcaciunii a unui proces din lăsământul lui Toma când-va Galetariu a deobligat partidele la purtarea speselor pentru un orologiu pe seama bisericii; ast-fel s'a făcut ceas în turnul bisericii din Țela.

Cu aceasta însă că biserica din Țela are orologiu — dl Tomici s'a achitat de trei promisiuni făcute comunelor Batta și Țela. Anume dl Tomici a promis Țelanilor, că vor căpăta orologiu la biserică, ear Băttanilor că vor căpăta tîrg de săptămână și ambelor comune, cumea și dominiile Moesonești se vor deobliga la purtarea speselor de cult. Ani de zile se mâncau în vorbe locuitorii acestor două com ne; Băttanii întrebau de Țelani, când vor avea orologiu în turnul bisericii? — la ce Țelani răspundeau cu făloșie: atunci, când vor avea și Băttanii tîrg!!

Acum toate trei promisiunile s'au împlinit.

— **Incoronarea regelui Serbiei.** Din Belgrad se vestește, că referitor la

încoronarea regelui Petru s'au ivit niște greutăți, cari încă n'au putut fi înlăturate. Guvernul fără hotărârea Scupștinei a decis, că încoronarea se va face încă în cursul anului acesta. Deși starea financiară este cât se poate de deplorabilă, camera Sârbiei nu va lua poziție contra guvernului și din considerare față de rege. De altfel cu actul încoronării se va face mare economie. Cu mult mai mare rău e, că Serbia n'are insignii de încoronare. Încă nu este cunoscut, cum și cu ce fel de insignii se va prezenta regele naintea poporului său pentru aș-i arăta suveranitatea sa; dasemenca nu se știe, că după încoronarea aceste insignii unde să se păstreze, deoarece constituțiunea cu privire la asta nu conține nici o dispoziție. Ungerea întru rege o va îndeplini-o metropolitul țării. Nu este încă stabilit, dacă mai nainte se va face ungera, ori încoronarea. Actul încoronării se va face la finea lunii Septemvrie și anume la Belgrad, ear ungera la Zita. Nu se știe nici aceea, dacă regele va convoca cu ocaziunea încoronării sale scupștina, și dacă o deschide el, ori se va reprezenta prin presidentul camerei. Va să zică o grămadă de nu se știe, și foarte puțin ceea-ce se știe. Așa e firea în Serbia.

— **Accidentalul unui duce german.** Din Berlin se telegrafează, că al doilea fiu al împăratului Wilhelm, Eitel Frideric Mercuri a căzut de pe biciclu suferind contuziuni mai mici.

— **Necrolog.** Un tânăr bobocel Atanasie Ioan, a fost smuls după un morb scurt dar greu dela sinul părinților săi în etate abia de un an și 8 luni. A trăit ca și bobocii: numai o dimineață. Il deplâng părinții At. Todan și Veturia născ. Vuculescu și frații George Coriolan și Iosif Iulian. Checia-Română, la 20 Iulie (2 Aug.) 1904. Atanasie Todan preot, ca tată. Veturia Todan n. Vuculescu ca mamă. George Coriolan, Iosif Iulian ca frați.

— **Lăsământul lui Krueger.** Preotul Schowalter, care trăia în intime relațiuni cu decedatul președinte al fostului stat liber Transvaal, desminte știrile volante, că decedatul bărbat de stat bur a lăsat după sine o avere de un milion franci. Preotul relevă în epistola sa către redacțiunea respectivului ziar faptul, că Krueger deja în viața sa a împărțit averea între fii săi sub condițiunea că il vor susține până la moarte.

— **Incendii de păduri în Norvegia.** Din Cristiania (Norvegia), se anunță că marele păduri dintre Vrekling și Skollenberg sunt în flacări. S'au trimis trupele dela Ask ca să stingă focul însă lipsește apă. Se anunță și din alte localități ale Norvegiei incendii de păduri.

— **Despre sârbările dela Putna.** Revista „Das interessante Blatt“ din Viena, publică două ilustrații referitoare la serbarea aniversării de 400 ani a morții lui Ștefan-cel-Mare, anume „Peștera din stâncă lângă Putna, unde se zice că s'ar fi refugiat Ștefan dinaintea dușmanilor săi, și un tablou reprezentând procesiunea la ruinele cetății din Suceava.

— **Pescuitor de bani.** Roma, orașul etern, a posedat în toți timpul, darul să atragă pe străini, fie aceștia pelerini, fie ei simpli turiști, și rar se întâmplă ca acela care trebuie să părăsească acest oraș să nu și propună de a mai reveni.

O superstiție veche, a cărei origine nu se poate afla lesne, spune că cine bea din apa dela Fontana Trevi și aruncă la despărțire o monedă în celebra Fontana, e sigur că se va întoarce mai curând, s'au mai târziu la Roma. Și toți cei-ce vin la Roma se supun acestui obicei, asupra căruia călăuzele cu deosebire insistă mult, unii zimbând în mod sceptic, alții rîzind, și la urma urmelor cine poate ști ce se poate întâmpla...

Până acum au tras folos din acest obicei supraveghetorii fântanei. În fiecare lună ei scoteau dintrînsa un mare număr de monede, între cari se aflau și unele de argint, și suma

era foarte rare-ori mai mică de 50 lire. În timpul sesiunii ea trecea adesea de 100 lire.

Acum câte-va săptămâni însă doi păzitori ai fântanei se aflară în fața unui spectacol rar și neașteptat: pe la miezul nopții la luna plină un om privia cu atenție în apa limpede și caută cu un baston lung întrînsa ca și cum ar fi vrut să scoată dintr'însa imaginea arginție a lunii. Bravii gardiști rămăseră înmărmuriți pe loc și se întrebau cam ce putea căuta pe acea vreme acest individ pe jumătate căpănos pe jumătate gol? Să fie vre-un somnambul nebun, sau poate vre-un criminal care aruncă victima sa în apă? Polițiștii bănuiră că e aci vre-o crimă la mijloc; ei puseră mâna pe acest om în locul unde de obicei se află gulerul, îl sgâlțâiră puțin la dreapta și la stânga și-l duseră cu forța la poliție.

Acți se află cheea misterului: genialul om a încercat cu un aparat de invenție proprie să scoată banii din apă și încercarea a reușit pe deplin fiind-că buzunarele inventatorului erau pline de „bajocchi“.

Zilele acestea omul în sdrențe a stat în fața justiției. Judecătorii au avut de decis asupra unei chestiuni grele de drept și anume: banii aflați în fântănele publice aparțin vre-unui om sau trebuiesc considerate ca res relictae? Corporația interesantă a spazzinilor (măturătorilor de stradă) ar fi cerut pentru sine dreptul exclusiv de a pescui banii, dar ea n'a fost consultată și judecătorii pe baza articolului privitor la res relictae, au achitat pe pescuitorul de monede.

Un nou sport e deci în perspectivă la Roma: pescuirea banilor.

— **Asasinul lui Plehve.** „Berl. Tageblatt“ din Berlin aduce următoarea știre: Asasinul lui Plehve este prins de frigur. Numele lui nici acum nu este cunoscut. Faima despre arestarea de complici este falsă. Cercetarea locului atentatului s'a făcut fără vre-un rezultat, din cauză că nici un fel de bombă, ori vr-o părțicea din cea aruncată la comiterea atentatului n'a putut fi găsită.

— **Scandal pentru Gotterhalte.** La Teresianopole (Szabadka) eară-și a fost demonstrațiune contra „urgisitului“ Gotterhalte. La înmormântarea colonelului de honvezi Csath Lajos musica militară a cântat Gott erhalte. Publicul, care a petrecut pe defuncul colonel până la locul de odihnă a protestat zgomotos contra „atentatului“ prin fluierături, sbierături, strigăte de abzug.

— **„Necunoscută“.** Zilele trecute a fost înmormântată la Chicago ultima jertfă a focului iscat în teatrul Iroquois de acolo. A fost corpul unei femei, care până acum a făcut în sicriu de utagă în morgă fără să se fi ivit cine-va dintre rudele nefericitei, pentru a putea fi recunoscută. În urma asta și în lipsa de alte dovezi corpul a fost acum după 5 luni de zile redat pământului, scriindu-se pe sicriu atâta: „O femeie necunoscută. 30 Decembrie 1903“.

— **Regele Alexandru ca girant.** La șitul anului trecut regele Serbiei Alexandru a girat pentru ruda sa, Catargiu, un cambiu, de 800.000 franci, care însă a neglijat cu totul datorința sa de datoraș. Ast-fel cambiu a fost pirit care precum se vestește pin Belgrad se va plăti din lăsământul lui Alexandru.

— **Noul ambasador al Persiei la Viena.** Din Viena se telegrafează, că noul ambasador al Persiei la Viena, chanul Isaak Mozakhan e Dovelch, a sosit Mercuri, însoțit fiind de proconsulul Persiei la Astrachan, chanul Maayed Soldan Hussein, la Viena.

— **Urmașul lui Plehve.** O depeșă din Petersburg alui „Berl. Tageblatt“ anunță, că ministrul de justiție Muraviev a fost citat în audiență separată. Numirea lui de ministru de interne în locul lui Plehve este așteptată. Pretinsul atentat asupra lui Muraviev a constat în atâta, că un feciorandru a aruncat o peatră pe ușa deschisă în tren.

— **Expunerea asasinului lui Plehve la vederea publicului.** Din Petersburg se telegrafează, că identitatea persoanei asasinului lui Plehve nu a putut fi până acum stabilită, din care cauză poliția a posat pe atentator, distribuindu-i protretul în toată țara pentru a fi recunoscut. Dacă nici asta nu va duce la rezultatul dorit, atunci poliția il va expune în curtea temniței vederei publice.

— Va să zică curată bațjocură amestecată cu o bună dosă de șicană și nemernicie a birocrăției rusești.

Pista Ema. Simpatica artistă cântă Vineri, a cântat și Joi la Vas, început 8 ceasuri, fără antré, cântă foarte bine doine românești. Cvartet de orchestră.

Felurimii.

Amorul și catul (etagiul) al patrulea. Intre anecdotele din viața poetului francez Henry Becque se află și următoarea, foarte interesantă.

Poetul nu putea suferi femeile și ca motiv în totdeauna povestea ce a pățit el cu primul său omor. O tinără îi scria nenumărate epistole de dragoste și triste.

Ea declara că e gata să comită o prostie, dacă poetul nu vrea s'o asculte. În sfârșit el capitula și îi scrisese, că dacă tocmai vrea să vorbească cu el, să-l cerceteze. Ea răspunse că-l va cerceta într-o zi anumită.

Trecu însă aceea zi și ea nu veni. Apoi, zicea poetul, „mă dusei la portrar, și-l întrebai: „N'a fost cine-va aici de m'a căutat?“ — „Ba da! răspunse portarul O damă a întrebat dacă sunteți acasă. I-am răspuns să urce numai cele patru scări și să sune la dreapta...“

— Și ea ce zise?

— Și ea zise atunci: Patru scări? Asta mi-e prea mult! Se urcă în trăsura ce o aștepta, și plecă...

Palatul lui Amenothos al III-lea. După o muncă de trei ani, palatul unui rege egiptean sau mai bine a unui faraon din a XVIII-a dinastie începe a fi degajat, a fi liberat la Theba. Acest palat era o construcție drept unghiulară înconjurată de un zid gol cu porți mari, înapoia cărora se complicau piese înguste, cu drumuri strănte. Cărămizile goale serviseră la marea lucrare, cu o tencuială de noroiu în zid. Plafonurile au fost făcute din grinzii de lemn, de palmieri fie cu trestie de-acurmeziș și cu pământ bătut, fie cu niște ornamente de argilă. Pretutindeni picturi clare.

În jurul palatului ce ocupa o suprafață de 100 metri pe 200, erau instalate apartamente luxoase. S'au găsit ruine ce arătau așezarea sticlăriilor unde se făceau lucrări foarte delicate. Felașii veneau în timpul nostru să scoată lucruri din această uzină spre a vinde străinilor piese, foarte frumoase încă de și foarte stricate.

Daruri de nuntă prețioase. Soția regelui Italiei a primit la nuntă ca dar din partea Țarului și a Țarinei o splendidă diademă care a costat peste două milioane de franci. Darul de nuntă al principesei Henrietta de Belgia și al soțului ei, duce de Vandome a fost atât de greu în cât a trebuit să fie împachetat în 150 de lăzi și cântărea 11 tone.

Un dar prețios a primit regina Greciei cu ocazia nunței ei de argint; acesta a fost făcut în comun de opt rude ale ei, între cari erau și regele și regina Angliei și consta dintr'un serviciu de masă de argint masiv, compus din 796 farfuri și 130 castroane. Fie-care bucată avea gravat monogramul fericitei perechi.

Miss Louisa Pierpont Morgan, fiica celebrului miliardar american a primit dela tatăl ei ca zestre suma de patru milioane de franci, un splendid palat la Hudson, numeroase și prețioase gjuvaerice în valoare de peste 7 milioane de franci, precum și alte numeroase daruri împachetate în 400 de lăzi. Nunta a costat 700.000 de franci. Pentru flori s'au cheltuit peste 50.000 de franci.

Covoarele pentru împodobirea saloanelor au costat peste două milioane de franci.

Miss Helen Laughlin, soția lui Carol (America), a primit atâtea daruri dela tatăl ei, în cât au trebuit să fie transportate cu 4 camioane.

Lordul Russell și prințul Bismarck. Lordul Russell, aflându-se, într-o zi, la prințul de Bismarck, și venind vorba asupra mulțimei acelor cari trebuiau să-l fie asediat cu vizitele lor, îl întrebă, cum făcea de se scăpa de plictiseala atâtor vizitatori supărăcioși.

— Oh! — răspunse prințul. — Simplu de tot. Uite: nevasta mea stă în odaia alături și când vede că e la mine vre-o secătură care mă face

să îmi perz vremea în vorbe goale, îndată deschide ușa și, sub un pretext sau altul, mă chiamă.

D'abia prințul sfârși vorbele astea și ușa dela odaia vecină se deschise și prințesa se arătă, zicând:

— Dragă Otto, adu-ți aminte că trebuie să ieși doctoria.

Russell și Bismarck se priviră, apoi izbucnira într'un hohot de ris. În urmă cel dintâiu își luă rămas bun ca să lase pe cel d'al douăilea să-și ia doctoria.

ECONOMIE.

Arad, 5 August.

În fața mizeriei.

Nimeni n'a desmintit mai pregnant pe ministrul de rezort al agriculturii, ca și cum îl desminte în ultima vorbire a sa rostită despre mizerie, mizeria însași. Ministrul de agricultură cu o cutezanță neobiceșuită a afirmat în Dietă, că nu este mizerie și nici nu va fi, și cel mult lipsă de nutreț va fi în țeară. Abia a resunat vorbirea aceasta și din toate părțile țării vin vești, cari se plâng deja de pe acum de mizeria ce s'apropie și cer măsuri preventive pentru a se ameliora primejdia, dacă înconjura nu se poate.

În Bihor și peste tot între unghiul Tisei deasupra Murășului, deja de pe acum se arat presemnele înfricoșate ale mizeriei. Mai jos publicăm o scrisoare din părțile Vașcoului, dela părintele Moise Popoviciu din Seghiște. Primim însă avizuri din mai multe părți locuite de Români, că populațiunea este în mare primejdie. Cucuruzele sunt în definitiv nimicite. Ear aceasta este mare calamitate. Grâul a fost slab și puțin, cucuruz nu s'a făcut — dar mizerie tot nu e, zice ministrul.

Am atras de nenumărate ori atenția cetitorilor nostri asupra zilelor negre ce sunt în perspectivă. Repetăm înc'odată că poporul să nu-și vindă strictul necesar pentru trat nici chiar pentru dări și comunele să se îngrijească de aprovizionarea locuitorilor cu hrana de peste an.

Și mai rău stau economii nostrii cu lipsa de nutreț. Lipsa de nutreț este generală în toată țeara. Se'nțelege că drept urmare a lipsei de nutreț va fi scăderea în preț a vitelor așa că țaranii nostri vor fi siliți să-și prade cu toții vitele pe nimica. *Norocoși vor fi aceia, cari vor putea scoate vitele în primăvară, căci atunci vor avea prețuri îndoite.*

De prin comunele din stânga Murășului, Lipova, Șistaroveț, Cuveșdi etc. unde prunele sunt toamna un izvor de câștig principal, în primăvară erau îmbucurați oamenii cu rodul neobiceșuit ce s'arăta pe pomi. Rar, s'ar putea zice că pe cincinci ani cade câte o rodire a prunilor și astfel cine nu înțelege speranța economilor când mugurii s'arată primăvara și reușesc să scape și de îngheț. Așa s'a întâmplat anul acesta. Dar a venit seceta și a distrus și aceste speranțe. Prunile precum ni-se scrie se pălesc pe pomi și cad zbârcite. În alți ani pe vremea asta cutrierau jidani satele ca să cumpere prune, anul acesta nu sunt cumpărători. Și probabil nici rachiul nu va avea preț, ceea-ce pe lângă finanțitul scump, înseamnă atâtea că economii nu vor avea nici un câștig din rodul anului acesta.

Tot așa de tristă este starea de lucruri și în Ardeal, ceea-ce a îndemnat pe I. P. S. Sa, Mitropolitul *Meșianu* s'atrage atențiunea proțimeii și învățătorimeii prin circular, în care I. P. S. Sa îndeamnă poporul să se *restrângă anul acesta dela ori-ce cheltuială, să nu dea banul numai pentru ceea-ce e neapărat de lipsă.* Un lucru ce noi recomandăm Românilor de pretutindeni.

Din părțile Vașcoului. Seceta tot nu mai încetează. Bieții oameni se uită cu durere cum li-se prăpădește înaintea ochilor întreaga sămănătură de primăvară. Trisți și posomorii îi vezi pretutindenea. Frumoasele doine, ce în anii roditori, mai ales în acest anotimp, păreau că nu mai au sfârșit, acum au amuțit de tot. Și cum să nu, când tot câmpul e un deșert. Nicăiri nu vede ochiul omenesc nici macar un petec de verdeață. Fenașele, cari într'alți ani se coseau deja pentru a doua oară acum sunt uscate cu desăvârșire. Cucuruzul abia a crescut de o palmă, ear leguminoasele întocmai ca și cucuruzul sunt total nimicite. Nutrețul e atât de puțin încât vitele sunt amenințate a se prăpădi de foame. Chiar și de present flămânzesc și încă în așa măsură, în cât e teamă, că foamea aceasta va aduce boală și chiar și moarte între vite. Și așa porcii s'au prăpădit în acest an mai toți. Și ploaia nu mai vine. De șase luni n'a căzut în acest ținut nici măcar odată atâtea ploaie, ca să se sature pământul.

Intr'alte locuri, unde adecă sunt păduri erariale, — precum se scrie — li-se permite bieților oameni pășunatul pe locurile erariului, ba chiar și culesul frunzelor. *La noi însă, unde suntem sub dominiul episcopescii, n'am auzit de așa ceva.*

Intre astfel de împrejurări nu e mirare deci, că bietul plugar e posomorit și trist și se întrebă din ce va solvi în aceasta toamnă dările cele grele, din ce va acoperi restanța rămasă din pricina ex-lexului? Dar cea mai mare întrebare, ce și-o pune e, că din ce-și va hrăni bieții copilași în țarna viitoare? Și ploaia nu mai vine!!

Mulți plugari, dintre cei mai pricepuți, se întrebă pentru-ce nu s'a ordonat din greșiu o ziua, în care în toate bisericile de odată să se imploare mila cerească? Ear alții cari mai citesc câte-ceva, se încrucesc când ved negru pe alb lucrurile, cu cari își frământă ministrii creerii, când cu toții, domn și țaran — precum zice ei — ar trebui să urmăm pilda împăratului și locuitorilor din Ninive.

Seghiște, 2 August 1904.

Cu stimă:

Moise Popoviciu,
preot.

Mărfurile societății »Concordia«. Dl Victor Onițiu, conducătorul de până acum al societății comerciale »Concordia« din Sibiu, a cumpărat mărfurile coloniale ale societății și a deschis cu ziua de astăzi propria sa prăvălie sub firma improcolată Victor Onițiu (Sibiu, strada Măcelarilor.)

POȘTA REDACȚIEI.

G. N. în Hondol. În scurtă vreme va merge acolo un d-n inspector dela „T.“ și atunci poți face asigurarea.

Ab. Nr. 5003. Cu patru clase civile.
Cașovia: Primit.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

T. Novac. Sunteți în regulă cu abonamentul până la finea anului curent.

Editor-proprietar: George Nickin
Redactor responsabil: Ioan Ruseu-Șirlianu.

„VICTORIA“

Institut de credit și economii, A R A D.

Anul întemeierii 1887. Depuneri Cor. 5.000.000.
Cap. de fond. Cor. 600.000 Fond de rezervă Cor. 400.000.

Primește depuneri spre fructificare și da deponenților

4 $\frac{1}{2}$ % interese netto după depuneri pe timp mai îndelungat,
ear după depuneri de durată mai scurtă de trei luni da 4%

Darea de venit după capitalele depuse o plătește institutul,
separat.

Depuneri până la 5000 Cor. se pot ridica și să plătesc
fără abdicere. — Depuneri și ridicări se pot face pe
calea postală și se expediază franco.

Escomptează cambii cu 6% — 8% interese.

Tot asemenea acordă și credite hipotecari și de lom-
bar' în modul cel mai culant.

Direcțiunea institutului.

Coasa de oțel „Bur“ este cea mai bună pe lume

și cărei unici liferanți pentru întregul continent și pentru America sunt

Winkler és Grauer, Kőbánya 34,

la cari se adresa ori ce corespondență privitoare la coase.

Coasa de oțel „Bur“ taie admirabil!

500 coroane plătesc, celui ce este în stare să ne arate o coasă
de oțel „Bur“ veritabilă ca proveniență din altă fabrică.

1000 coroane plătesc celui ce ne poate arăta dintre 100 coase
de oțel „Bur“ două rele.

Coasa de oțel „Bur“ numai atunci este veritabilă, dacă pe
țâner poartă gravată inscripția aceasta: *W. G. Kőbánya*, iar pe
țel ei este tipăriă marca firmei cum arată figura asta: 190 6—20

Facem atent pe ori cine în interesul său propriu, de a se păzi
de marfă de imitațiune. Coasa „Bur“ satisface pretențiunii ori-cărui
econom în modul cel mai perfect.

Acest favor are a-l mulțami coasa de oțel „Bur“ singur ascuți-
șului său admirabil, nici prea tare, nici prea moale. Mai ales pentru
aceea este coasa „Bur“ corespunzătoare, pentru-că are simcea și
gramaz tare, ear ascușul foarte subțire. Mulți economi strică și cea
mai bună coasă, prin faptul că nu știu să o bată. Asta însă pe lângă
toată nedibăcia economului este eschisă la coasa „Bur“, de oare-ce
firma noastră trimite coasa bătută și probată. Pentru fie-care bucată
se primește garanția, iar care nu corespunde schimbăm pentru alta
insă mărturisim din experiență, că între 1000 coase nu e nici una rea.

Prețurile coasei de oțel „Bur“

60	70	75	80	85	90	95	100	110	120 cm. lungă
1-80	2-10	2-20	2-30	2-40	2-70	2-80	2-90	3-20	3-60 Cor.

La comanda de 5 bucăți suportă spesele postale; la comanda
de 10 bucăți fabrica nu numai că suportă spesele postale, dar da o
coasă în dar, ear la comanda de 20 bucăți, fabrica pe lângă su-
portarea speselor postale și trimiterea a două coase, trimite și două ta-
blouri frumoase din timpul războiului buru-anglez. Căteva „Bur“ la coasa
de oțel „Bur“ 1 coroană. O cutie „Amergau“ bucată 30 fl. Avrat
pentru baterea coasei (nicovală și ciocan) 1 cor. 90 fl. *Noutate!*
Teacă potrivită p. coasă pâr. cu cheie cu tot 30 fl. 10 buc. 2 60 cor.

BANI!

Pe lângă modurile de plată de mai jos, prin intervenția biroului nostru se pot
căpăta împrumuturi hipotecare replateabile în anuități, pe posesiuni fonciare, case în
orașe, mai departe credit personal preoților, ofițerilor, funcționarilor de stat și particu-
lari, comezanților, industriașilor și pensionașilor pe lângă replățire în 5—20 ani, cu
garanți ori fără garanți, în cel mai scurt timp și pe lângă cea mai perfectă discrețiune.
Remunerația noastră modestă numai după ajungerea scopului, decursiv va fi plătită.
Documentele necesare cancelaria noastră le câștigă pe propriile ei spese, carl
spese vor fi plătite asemenea decursiv

A) *Favorurile extra ordinare mai noi a împrumuturilor câștigate prin
intervenția noastră:*

1. Informațiunile sunt ieftine. 271
2. Detrageri puține.
3. Depurările să descriu anual din datorie și interesele vin socotite numai după
sumele reduse și interesele și capitalul se poate depura laolaltă
4. După întârziere motivată de plățire, amendă nu se plătește.
5. La dorință după rate vine incassatorul acasă, ori se pot plăti prin cheque
postal nefrancoat.

B) *Favorurile extraordinare a împrumuturilor noastre cu depurare
pe quartale:*

1. Sunt foarte ieftine, pentru-că suma plătită la quartal se detrage imediat din
datorie și debitorul totdeauna plătește după starea faptică a datoriei interesele.
2. Cvotele aducean un venit de regulă de 8% și dividendă în urma circulațiunii
uriae se mai poate urca an de an; asemenea anual se escotentează.
3. Cvotele pe lângă abdicere prealabilă se rescompără în suma lor totală.
4. Un astfel de împrumut se achită cel mult în 2 $\frac{1}{2}$ ani, după care ori-ce obli-
gament de plată încetă.

C) *Favorurile extraordinare a împrumuturilor noastre hipotecare:*

Depurare de 15 ani	4-75%	După mărirea sumei împru- mutate	Depurare de 40 ani	3-15%	După mărirea sumei împru- mutate
„ „ 22 „	4-0%		„ „ 46 „	2-96%	
„ „ 30 „	3-75%		„ „ 50 „	2-85%	
„ „ 32 „	3-50%		„ „ 60 „	2-65%	
„ „ 33 „	3-30%		„ „ 65 „	2-33%	
„ „ 35 „	3-25%		„ „ 70 „	2-30%	

În plăți se cuprinde nu numai interesele și spesele de ad-
ministrare ei și depurațiunea din capital.

Biuro aradan de informațiuni.

Posesori KLONDA și SZATMÁRY

ARAD, Strada Salacz Nr. 3.

PUMPE DE VIN

reg. ung. priv. și țevi de gumi calitatea cea mai bună.

Din cilindrul pompei se scurge vinul până la cel din urmă
strop, ear sâmburii de struguri, coaja și alte părți necurate se
îndepărtează numai de cât, prin asta pompa nu se strică și nici
vinul nu se poate strica. Pentru funcționarea pompei se da o
garanță pe 3 ani (reparație gratuită).

PUMPE DE FOC

cu ventiluri rotunde. Pentru comune foarte potrivite, de oare ce
la întrebuințarea de apă nesiposă ori murdară nu abdic sevicul.
Pentru funcționarea regulată a mașinei se primește garanție pe
3 ani (reparare gratuită). Șurube potrivite unitare și țevi de
câneță din lăuntru căptușite cu gumi cu prețurile cele mai ieftine.

Fântâni cu țevile trebuincioase în preț de fabrică.

HÖNIG OTTO

fabricator de pompe reg. ung. priv.

Arad, Rákóczy-utca 27. sz. 252

Stropitori de vie se primesc spre reparare.

4%

BANI!

4 $\frac{1}{2}$ %

pe realități și bunuri cu 4—4 $\frac{1}{2}$ % amortizațiune la locul I. și II. fără
spese anticipative, precum și credit personal exoperează grabnic,
culant și sigur

PHILIPP GRÜNWARD,

Agentură de bancă, Incasso,

Biuro de informațiuni 320

TEMESVÁR, Józsefváros, Küttl-tér Nr. 5.

Mai departe mijlocesc vinderea și cumpărarea de case, bunuri, cafenele,
hoteluri, restaurante, prăvălii de tot felul; am prenotate case pentru
vânzare dela 2000—140.000 coroane depunerii favorabile de capitaluri
cu 7 $\frac{1}{2}$ —8% venit curat, vindere de pământ etc., arende de pământ
dela 100 jugăre în sus.

4 $\frac{1}{2}$ %

4%

BURSA.

Bursa de cereale și efecte.

CEREALE:

— Cursul pieței din Budapesta. —

— 3 August 1904.

GRÂU.

per 50 kilograme coroaie

Grâu nou dela Tisa	— — — —	11.25—11.05
" " din Banat	— — — —	11.—10.70
" " din Bacfa	— — — —	10.80—10.70

ORZ.

Orz	— — — —	6.50—6.25
-----	---------	-----------

SĒCARA.

SĒcară din jurul Pestei	— — — —	7.85 — —
-------------------------	---------	----------

PORUMB

Porumb	— — — —	7.20—7.—
--------	---------	----------

OVĒS.

OvĒs	— — — —	7.45— 7.—
Rapița	— — — —	10.55— —

Prețuri de încheiere oficiale:

Grâu de toamnă (Oct.) c.	— — — —	10.64—10.65
SĒcară de toamnă (Oct.) c.	— — — —	8.24— 8.25
OvĒs de toamnă (Oct.) c.	— — — —	7.24— 7.25
Porumb pe August	— — — —	7.09— 7.10
" pe Maiu 1905 c.	— — — —	7.24— 7.25

Cursul pieței din Timișoara.

— 1 August 1904 n.

Grâu 76 klg.	— — — —	8.90—9.—
" 77 "	— — — —	9.—9.05
" 78 "	— — — —	9.10—9.15
Secară 50 "	— — — —	6.40—6.50
Orz 50 "	— — — —	5.30—5.35
OvĒs 50 "	— — — —	5.80—5.90
Porumb 50 "	— — — —	6.00—6.10
Rapița 50 "	— — — —	8.70—8.75

MONETE.

Aur, magh. ori austriac, bătut	11.43 11.35
" " " " rotund	11.33 11.27
" " " " piesă de 8 fl.	19.06 19.01
" " " " piese de 20 franci	1906. 19.01	
" " " " piese de 20 marce	23.54 23.44	
" " " " lire turc.	— — — —	

Nota de bancă germană (100 ma.)	117.20 117.47
" " " franceză (100 fr.)	95.32 95.02
" " " italiană (100 lir.)	95.40 95.10
Ruble de hârtie piese	2.54 2.53
Notă de bancă românească (100 lei)	94.70 95.40
" " " sĒrbească (100 den.)	
1902	92.50 95.—
98. — Los al impr. serb. per. cu stampilă austr. 13 Ian.	
1902	94.8—3

LOSURI.

Val. nom.	Bani	Marfă.
10. — Losuri „Bazilika“	19.50	21.50
10. — " " cu stam. austriacă	21.—	23.—
— " " bilet		
— " " câștig	6.—	8.—
200. — Impr. oraș. Vien. din	510.—	525.—

80. — Los al orașului Buda	cu 155.— 165.—
80. — " " " " stampilă austriacă.	160.— 170.—
4. — Los „Jó sziv“	9.75—10.75—
4. — " " cu stampă austr.	9.75—10.75—
10. — Los al crucii roș. magh.	27.— 29.—
10. — " " " eu st. aust.	29.— 31.—
24. — " " " bilet de câștig	9.— 11.—
42. — Los al crucii roșie ital	42.— 44.—
cu stam. Austriacă	45.— 47.—
20. — Los al crucii roșie austr.	54.— 56.—
200. — Los al inst. de cred austr.	460.— 470.—
84. — Los Pálffy	160.— 170.—

INSERTIUNI și RECLAME.

Stabiliment de Hydrotherapie.

„Wăhischhof.“

Stațiune de tren și poștă Brunn — Maria — Euzersdorf, 30 min. departe de Viena. 236

Arangiamet modern

(pe lângă hydrotherapie completă, băi electrice, de aer de soare, massage, electrisare, gimnastică svedă etc).

Prețuri moderate

Cu prospecte și informațiuni mai detaliate stă la dispoziție direcțiunea și medicul stabilimentului: Dr. Marius Sturza.

IN ARAD

(Legelô sor Nr. 28)

este de vânzare o casă cu un mare intravilan în colț.

Informațiuni se pot afla în cancelaria advocațială Dr. KERTÉSZ MIKSA, Palatul Minorităților.

Vinedcarea deplină a boalelor secrete.

Să nu pregete nime într'o chestiune atât de gingașă a se prezenta odată în persoană pentru că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctul local, cauza, răspândirea și starea boalei, ori cât de adânc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei examiniări poți cu siguranță afla și calea pe care au ajuns la vindecarea rēului, ceea ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împede ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci să-și desorie boala cu deamăruntul și după ce va fi examinat va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisoare pune marcă de răspuns. După încheierea curei, scrisorile se ard sau la cerere, expresă se retrimit.

Un astfel de lecuritor și curățitor e institutul special al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-ut 10) unde cu bunăvoință și conștientitate capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale unde i se curăță sângele bolnav, nervii i se întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice dr. Palócz vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metoda sa proprie de vindecare și casurile cele mai neglijate, boalele de besică, de țeve, de testicule, de șira spinărei, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, poala albă, boale de sânge, de piele și toate boalele ce se țin de organele secesnate femești. Pentru femei e sală de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși dr. Palócz dela 10 ore în a până la amiază).

Adresa: Dr. Palócz medic de spital, specialist. Budapesta VII, Kerepesi-ut 10. 227

Primul
și singurul institut de specialitate p. spălarea și curățirea rufelor
306 al lui
Bettelheim K.
ARAD, Aulich Lajos-u. 2.
Nr. Telefonului 184.

Biroul de credit reforme și de încasare

Temesvár-Józsefváros, Küttl-téd 3 szám.
dă informațiuni și deslușiri confidentiale stăt în sfaceri deosebite cât și despre lucruri grivate de pretutindeni în țeară și străinătate, în modul cel mai conștincios și discret.

Primește 319

contra honorar moderat sfaceri de încasare dela comercianți și industriași, încasarea pretensiunilor dubioase pe cale pacinică ori procesuală, mai departe

mijlocește

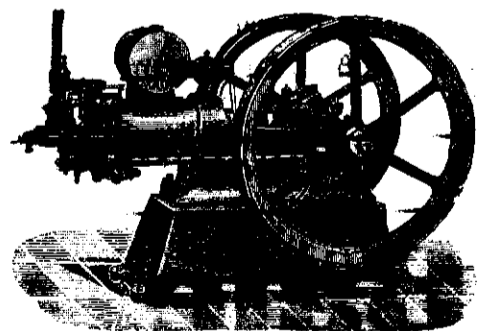
sfaceri de împrumut și finanțare, achitări de datorii, precum și vinderea și cumpărarea de bunuri și realități.

Escompturi de cambii. Losuri în rate.

Numărul Telefonului 86.

Birou de mecanica și atelier de mașini.

Intreprindere de instalațiuni de gaz și apaducte.

BEER ISTVÁN

inginer privat. 318

TEMESVÁR-JÓZSEFVÁROS, Küttl-tér

Tot felul de instalațiuni de încălzire de ori-ce sis em, deposit de reflectori, instalațiuni de băi și closete.

Executare specialistă de reparațiuni de mașine și cazane.

Planșri și bugete gratuite.

Numărul Telefonului 86.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și inviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amuțeli, țiuțuri de ureche, bătăde de inimă, sgârșiri de inimă, astma, ausul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftelor de mâncare, răceală la mâni și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischias, undul în pat, influența, insomnia, epilepsia, circula-

țianeregulată a sângelui și contra multor altor boale, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Inșușirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele aflătoare, eară pe de altă parte e cel mai bun seut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărei, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebită putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și răspândit.

Chiar și ieftinătatea estraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înțelegere.

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morburii învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copii și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și expedare pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapesta, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

Cel mai preferit, mai bun mijloc de colorare a părului e

MELANOGENE

în culoare neagră și brună.

Cu preparatul acesta excelent și nevinovat, per barbă, mustăți în cinci minute se pot colora în negru ori brunet. Coloarea e constantă și nu se poate osebi de culoarea naturală, nici cu săpun, nici apă caldă, nu se șterge și nu murdărește.

E nesticăcios și modul de folosire foarte simplu.

Prețul 2 cor. 80 fl.

344

Ori-ce per carunt își recapătă culoarea naturală prin folosirea preparatului

Hair Regenerator alui Földes

Acesta nu e farbă, ci un preparat care redă frumuseța naturală a părului. Astfel perul blond devine iar blond, cel brun-brun, cel negru-negru. Prețul 2 cor.

Pentru a face perul blond.

Preparatul acesta, în câteva minute putem prefăce ori-ce per în culoare atât de plăcută, aurie, în culoarea căneșii, ori cenușie, ori în vre-o altă culoare blondă, fără a ataca perul. — Prețul sticlă mică 1 cor., sticlă mare 2 cor. Rugăm a fi cu atenție la marcă.

G. FÖLDES KELEMEN

FARMACIA ȘI LABORATORIUL CHIMIC, ARAD.

Telefon Nr. 111.

Asigurați: viața, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul morții, spese de înmormântare!

Agentura principală în Arad.

A BANCEI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primește oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichș, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal și le efectuează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitale cu termen flos, rente, zestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă dela 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua morții întemplate;
2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobile, mărfuri, produse de câmp ș. a.;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine, recvisite ș. a. prin spargere;
4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, cucuruz, ovăș, viă (vinea), plante industriale: cânepă, in, himeș, nutrețuri, tahao ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercuale mai în fiesce-care comună și direct prin

Agentura principală „Transsylvania“ în Arad.

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

428 -168

Asigurați contra furturilor prin spargere: bani și tot ce aveți de preț!

Asigurați contra grindinei: cucuruzul, grâu, secară, ovăzul și toate plantele economice!

Asigurați contra focului: case, bucate, mobile, vestiminte, mărfuri!

P. T. Dame!

Am onoare a atrage atenția binevoioare a damelor din loc și provincie la

295 1—5

Atelierul meu de modă pentru dame

ce am deschis și am provăzut conform recerintelor moderne în

ARAD, Strada Kápolna Nr. 5

Curtea pompierilor orașenești (tüzoltó laktanya)

unde confecționez, după facon modern toalette mai elegante, jachete, mantale de călătorit, haine pentru casă și stradă precum și tot felul de haine pentru copii, frumos și pe lângă prețuri foarte avantajoase.

Rugându-mă pentru spriginul prea stim. dame, semnez cu deoseb. stimă:

Elisa Vațian n. Maior.

Baie de cadă „DIANA“

ARAD, Halász-utca 1. szám.

Băi de cadă 50 bani, 70 bani, 80 bani și 1 coroană.

APĂ DE APADUCT.

Cerem numeroase vizite.

őzv. VADNAI LÁSZLÓNÉ.

Băile stau la dispoziție dela 5 ore dimineața până la 10 ore seara.